

СТАНОВИЩЕ

за предложените от д-р Александър Константинов Нишков материали във връзка с участието му в конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ в направление 8.4. „Театрално и филмово изкуство“ на НАТФИЗ

Александър Нишков е авторитетно име в съвременната българска фотография. Творец с интересна палитра и утвърден стил, едновременно акуратен и емоционален, професионално осъзнат и артистичен. Той като че ли е по-популярен с постиженията си в рекламната фотография, модата, дизайна и пейзажа, но за мене особен интерес предизвикват неговите портретни фотографии. Те са белязани със завидното умение на този автор да прониква дълбоко в душевната същност на моделите си и да представя пред аудиторията не просто лица, а художествени образи.

Като свой основен хабилитационен труд за участие в настоящия конкурс Александър Нишков е представил научното изследване „Sic et Non, или предакадемичната образователна методика във фотографската школа към НАТФИЗ „Кръстьо Сарафов“. Към него са добавени излезлият като отделна книга монографичен труд „Беседи за фотографията“, също така статии от печата, фотографии, рисунки, инсталации. Всички тези работи дават добра представа за богатите възможности на д-р Нишков; за неговото умение да обобщава личния си професионален опит в красноречиви теоретични постановки, повечето от които имат несъмнен приложен характер в обучението на бъдещи студенти по фотография.

Хабилитационният труд „Sic et Non“ е амбициозна авторска програма за подобен вид обучение, отворена както към възпитаниците от школата на НАТФИЗ, така и към бъдещи бакалаври и магистри. Целта ѝ е ясна – постигане на определено базисно познание за възможностите на фотографията. Александър Нишков е предложил свое схващане за структурирането на лекционния материал. Предполагам, че това схващане е изпробвано в реална учебна среда и всички изводи от него са емпирично потвърдени.

Теоретичната разработка започва с въведение, в което д-р Нишков убедително излага идеите си за обучение по фотография и аргументира педагогическата си методика. Естественото любопитство на младите хора към фотографията авторът разглежда като любопитство към проблемите на истинския живот – с неговото многообразие от състояния и форми, от събития и внушения. За Александър Нишков школата или студентския клас са вид дискуссионен клуб, в който истината се постига чрез обмяна на доводи, а не чрез механично налагане от страна на ментора към обучаващите се на определен професионален инструментариум или на готова художествена система. Стремжът е базисното знание да се възприеме осъзнато, а не силово. От тук нататък, стъпил на ясна академична основа, всеки студент би трябвало да започне оформянето на собствен естетически и творчески критерий, с помощта на който да стигне до така желаните постижения.

Съдържателната част на хабилитационния труд е изложена с помощта на подсказания още в заглавието класически похват „sic et non“ („да“ и „не“). Похватът дава възможност за диалектично осветяване на проблемите. В повечето случаи д-р Нишков проектира свои несъгласия с авторитети по проблеми на фотографията, развива личните си предпочитания и разбирания за творческия процес, разсъждава от съвременна гледна точка за генезиса на жанровете и идеите на знакови произведения. Изводите, зад които авторът застава, са свързани с убеждението, че еволюира само формата, а съдържанието и произтичащите от него послания остават константни през времето. Впечатлява богатият изобразителен материал, който съпътства предложения текст. Този материал не само илюстрира тезите на автора, той ги допълва и изяснява визуално в съзнанието на четящия.

В хабилитационния си труд Александър Нишков анализира сегашното състояние на програмата за обучение по фотография в НАТФИЗ и предлага своя представа за нейната промяна. Тази представа на места прелива в откровена мечтателност, която стига дори до един бъдещ колеж по фотоизкуство, съществуващ като паралелна структура на Академията. Няма нужда да се контестира доколко е удачно това предложение, по-важното е, че предлаганата промяна стъпва на относително мотивирани становища. Д-р Нишков разделя бъдещото обучение на три образователни етапа, които очертават основната рамка за придобиване на знания във фотографската област. Тези етапи са подробно обяснени като цели и още по-добре развити като

методика за обучение. Авторът си представя нещо като възходяща спирала при усвояване на знанията по фотография, като всеки следващ оборот на тази спирала е подкрепен с активна практическа дейност, състояща се от вътрешнокурсови и извънкурсови упражнения на обучаващите се.

Извънредно интересна е и монографията на Александър Нишков „Беседи за фотографията“, в която на сравнително популярен език са представени в четири отделни части основите на фотографското изкуство. В тези части, опрян на задълбочените си познания по изследваната материя и на опита от творческата си лаборатория, д-р Нишков скицира основните параметри в развитието на фотографията като изкуство, което може да бъде преподавано. Тази монография е наистина ценна с практическото си приложение. Защото проблемът за развитието, същността и спецификата на фотографските изразни средства има ключово значение при създаването на работеща методика за обучението на студенти по специалност „Фотография“.

Във връзка с всичко казано до тук смятам, че предложеният основен реабилитационен труд и останалите авторски материали защитават кандидатурата на д-р Александър Константинов Нишков за заемане на академична длъжност „доцент“ в НАТФИЗ „Кръстьо Сарафов“.

Ще гласувам ДА.

проф. д-р Дочо Боджаков